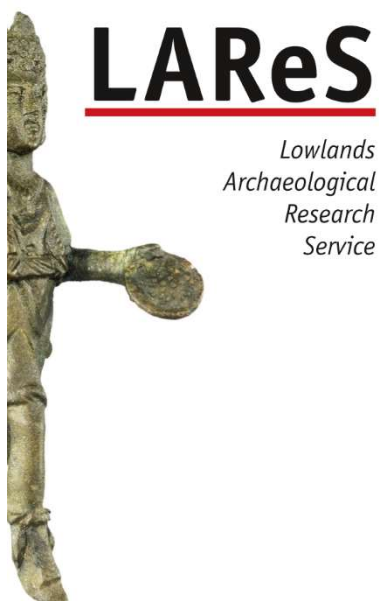

Landschappelijke boringen Aan de Mosthoevendreef te Schilde

deel II

Elly N.A. Heirbaut
Esther Bellefroid

Colofon

Titel: Landschappelijke boringen aan de Mosthoevendreef te Schilde. Deel II.

Auteur: E.N.A. Heirbaut & Esther Bellefroid

Grafische illustraties/GIS: LArES

Rapportnummer: LArES-rapport 401

Nummer van wettelijk depot: nvt

Bekrachtigde archeologienota: ID 14212

Projectleider/Veldwerkleider: E.N.A. Heirbaut (OE/ERK/Archeoloog/2016/00162)

Uitvoerder: LArES, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: januari 2021

Publicatieplaats: Pulderbos

Illustratieverantwoording voorblad: overzicht terrein ter hoogte van de Waterstraat

© LArES. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

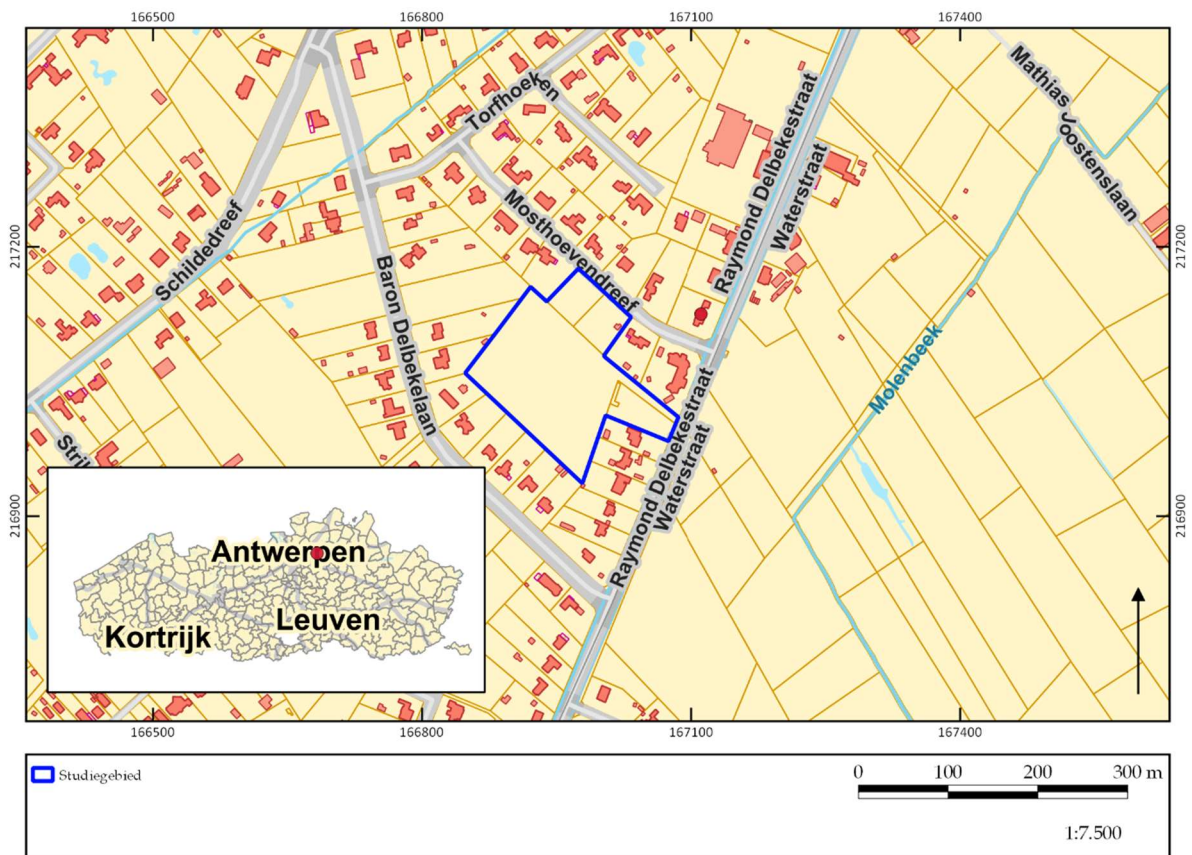
LArES aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel II. Programma van maatregelen:

1 INLEIDING	5
2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	6
3 ONDERZOEKSVRAGEN	7
4 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL VAN HET PROJECTGEBIED EN AANBEVELING	9

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen aan de Mosthoevedreef in Schilde (gemeente Schilde, provincie Antwerpen). Het omvat vijf percelen: 348d, 349b, 353ds, 353e2 en 356x. In het noordwesten grenst het terrein aan de Torfhoeken en in het zuidoosten aan de Waterstraat. Het gaat om een onbebouwd perceel met een oppervlakte van 26.663 m². Het terrein is momenteel deels onbebouwd en wordt omringd door bomen. De opdrachtgever plant het gebied te verkavelen (fig. 1).

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©LARES

2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Mosthoevendreef, Schilde
Ligging	Mosthoevendreef, Schilde
Kadastrale gegevens	Gemeente Schilde, afdeling 1, sectie A, percelen 348d, 349b, 353ds, 353e2 en 356x
Bounding Box	166743.708534, 216930.413766, 167190.095037, 217181.648275
Onderzoek	Landschappelijke boringen
Projectcode	2020K236
Uitvoerders/actoren	Christine Beckers (erkend archeoloog) Esther Bellefroid (junior archeoloog)
Geraadpleegd extern	nvt
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162 Christine Beckers: OE/ERK/Archeoloog/2020/00017
Overige actoren en specialisten	nvt
Geraadpleegde externe personen	nvt
Termijn veldwerk	januari 2021
Oppervlakte plangebied	ca. 26.663 m ²
Geplande ingreep	Verkaveling
Geldende wetgeving en voorwaarden	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
Randvoorwaarden	nvt
Doelstelling	Het doel van het archeologisch vervolgonderzoek is om na te gaan of er archeologische resten in het projectgebied aanwezig zijn, hoe ze dateren, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief en hoe hiermee dient te worden omgegaan
Thesaurus	landschappelijke boringen, vrijgave

3 Onderzoeksvragen

Voorafgaand aan het vooronderzoek met ingreep op de bodem zijn verschillende onderzoeksvragen geformuleerd, waarop getracht moest worden antwoord te bieden.

Landschap en bodem:

- Is de oorspronkelijke bodem intact? Is er sprake van bodemdegradatie en/of erosie, en zo ja, in welke mate?
- Wat is de opbouw van de bodem (waargenomen horizonten, beschrijving en duiding)?
- Hebben er post-depositionele processen plaatsgevonden en welk effect hebben deze gehad op de archeologische resten?

Algemeen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig in het te ontwikkelen gebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze sporen?
- Zijn er archeologische vondsten aanwezig in het te ontwikkelen gebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze vondsten?
- Wat is de bewaringskwaliteit van de vondsten?
- Wat is de ruimtelijke begrenzing van de sporen (zowel horizontaal als verticaal; strekt de site zich uit buiten de grenzen van het te ontwikkelen gebied)?
- Wat is de chronologische begrenzing van de sporen? Behoren ze tot één of meerdere perioden?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de archeologische vindplaats(en)?
- Is er mogelijkheid tot behoud *in situ*? Zo niet, welke maatregelen worden dan voorgesteld om de archeologische waarden veilig te stellen?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant? Is er voor het beantwoorden van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijk onderzoek nodig? Zo ja, welk type staalname is hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Dient er verder archeologisch onderzoek (opgraving) te worden uitgevoerd op basis van de resultaten van het archeologisch vooronderzoek?

Steentijdsites:

- wat is de ruimtelijke begrenzing van de vuursteenconcentratie(s) (zowel horizontaal als verticaal; strekt de site zich uit buiten de grenzen van het plangebied)?
- wat is de datering van de vondsten?
- wordt de vindplaats door de toekomstige werken bedreigd? Wat zijn de mogelijkheden voor behoud *in situ* of *ex situ*?
- welk vervolgtraject is noodzakelijk?

Nederzettingsterreinen:

- Zijn er aanwijzingen voor nederzettingsterreinen in het te ontwikkelen gebied? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?

- Zijn er aanwijzingen voor continuïteit of fasering van de nederzetting en/of structuren?
- Welke elementen kunnen bijdragen tot de kennis van de economische en sociale relaties in de verschillende perioden/fasen?
- Wat is de relatie van de vindplaats tot deze in de ruimere omgeving?
- Zijn er aanwijzingen voor andersoortig gebruik van het terrein (anders dan bewoning, bijvoorbeeld funeraire contexten)? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?
- Zijn er sporen van landbouwactiviteiten (ploegsporen, veldindeling, ...) gelinkt aan het historisch terreingebruik zoals waargenomen op de historische kaarten?
- Zijn er sporen van ambachtelijke activiteiten?
- Zijn er sporen van agrarische activiteiten?
- Zijn er sporen van landgebruik (zoals perceelsindeling, wegen, akkers, grondstofwinning)?

Grafvelden:

- Zijn er graven aangetroffen in het te ontwikkelen gebied?
- Hoe dateren deze?
- Kunnen ze gerelateerd worden aan reeds bekende vindplaatsen in de omgeving?
- Zijn de inhumatieresten/crematieresten goed bewaard?
- Is er sprake van bijgaven, en wat voor informatie leveren deze op?
- Is er sprake van een grafritueel, en hoe manifesteert zich dat?

4 Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied en aanbeveling

Uit de reeds uitgevoerde bureaustudie¹ bleek dat de archeologische potentie voor dit terrein middelhoog is. Hierom zou eerst een landschappelijk bodemonderzoek, eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek, en uiteindelijk een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd moeten worden.

Echter, in het vergunningstraject zijn door diverse partijen aanbevelingen gedaan aan het college van Burgemeester en Schepenen. De adviezen die relevant zijn voor het archeologisch onderzoek hebben betrekking op het behouden van alle groen in het verkavelingsgebied met uitzondering van de bouwzones, en het niet mogen wijzigen van de grondwaterstand en het reliëf in het natuurgebied. Dit advies is als eisen en voorwaarden in de vergunning overgenomen. Om die reden kan het plangebied nauwelijks onderzocht worden, met uitzondering van de bouwzones.

Het grootste gedeelte van het plangebied is steeds in gebruik geweest als akkerland of grasland. De twee woningen langs de Mosthoevedreef zijn tussen 2013 en 2015 volledig gesloopt. Ook de woning met inrit vanaf de Baron Delbekestraat is al lang geleden gesloopt.

Tijdens het bureauonderzoek zijn enkele controleboringen geplaatst ter hoogte van de bouwzones. Hieruit is gebleken dat de bodemopbouw al sterk verstoord was door de bouw en sloop van de eertijdse bebouwing en verhardingen. Om er voor te zorgen dat tijdens het uitvoeren van het vooronderzoek in uitgesteld traject toch maximale data werd verzameld, is er voor gekozen om het landschappelijk bodemonderzoek ter hoogte van de bouwzones uit te voeren. In elke bouwzone werden nog twee boringen gezet er aanvulling van de controleboringen. Hieruit blijkt een zelfde bodemopbouw, waarbij de verstoringen tot een diepte van 90 cm en dieper reiken. Ook de boring die ter verificatie langs de Mosthoevedreef is gezet, en waar verwacht werd een intacte bodemopbouw te kunnen zien, blijkt sterk verstoord te zijn. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de bodem ter hoogte van de bouwzones al sterk verstoord is waardoor er hier geen potentie meer is tot het treffen van een steentijdartefactensite of een sporensite.

Op basis van de resultaten van de controleboringen en het landschappelijk booronderzoek kan vastgesteld worden dat het bodemarchief binnen de percelen van het plangebied grondig verstoord is en dat er bijgevolg geen verwachting meer is voor archeologische resten of sporen vanaf het paleolithicum tot en met de nieuwe tijd. Bijgevolg wordt er geen vervolgonderzoek meer geadviseerd om de aanwezigheid van archeologische resten en sporen vast te stellen. Er wordt voorgesteld om de percelen binnen het plangebied vrij te geven voor de geplande werkzaamheden.

¹ Heirbaut, Hagen & Dockx 2020.